

**บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ
ในทัศนคติของครู สังกัดโรงเรียนเครือข่ายที่ 73 สำนักงานเขตจอมทอง
กรุงเทพมหานคร**

**School Administrators' Roles on The Promoting Of 8 Basic Virtues of Teachers'
Attitudes Under 73 School's Network Chomthong District Office Bangkok**

อาภรณ์ ดอนก้อนไพร¹, เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์²

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในทัศนคติของครู สังกัดโรงเรียนเครือข่ายที่ 73 สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนในเครือข่ายที่ 73 จำนวน 144 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในทัศนคติของครูสังกัดโรงเรียนเครือข่ายที่ 73 สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และความสะอาด 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในทัศนคติของครู จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความประหยัด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่าง เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความสุภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่าง เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานใน

สถานศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่าง

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา, คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และครู

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine and to make a comparison of the school administrators' role in promoting the 8 Basic Morality Codes as perceived by the teachers under the 73th School Network under the Office of Chomthong District, Bangkok Metropolis. The study sample comprised 144 teachers of the 73th School Network under the Office of Chomthong District, Bangkok Metropolis. The instrument used for collecting the data was a questionnaire with the reliability of .86. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, standard deviation and t-test.

The research results revealed that: 1) As perceived by the teachers under the 73th School Network, the school administrators' role in promoting the 8 Basic Morality Codes was practiced at highest level in whole and in part. The listed mean scores in order included persistence, economical, honesty, keeping discipline, politeness, integrity, generosity and cleanliness. 2) According to the comparison results, it was found that, as classified by gender, the teachers thought that the school administrators' role in promoting 8 Basic Morality Codes was not different. After item analysis, it was found that, in aspect of being economical, the role of school administrators in promoting this aspect was different at the .05 level of significance. As classified by position, it was found that the role of school administrators in promoting this aspect was significantly different at the .05 level. After item analysis, in the aspects of honesty and politeness, the role of school administrators in promoting these two aspects was not different at the .05 level of significance. Furthermore, it was found that, as classified by work experience, the role of the school administrators was not different. However, after item analysis, it was found that the role of school administrators in promoting in promoting the aspects of

honesty, integrity and generosity was significantly different at the .05 level. There was no difference found in other aspects.

Keywords: school administrators' role, the 8 Basic Morality Codes

บทนำ

การจัดการศึกษาในช่วงที่ผ่านมายังไม่สามารถพัฒนาให้คนมีคุณภาพโดยเฉพาะเรื่อง การปลูกฝังคุณธรรมโรงเรียนส่วนใหญ่เน้นการสอนเด็กให้เป็นคนเก่งแต่คนเก่งที่ขาดคุณธรรม จริยธรรมกลายเป็นคนเห็นแก่ตัวคิดถึงตนเอง มากกว่าส่วนรวมฉะนั้นการสอนโดยเน้นให้เด็ก เป็นคนเก่งโดยไม่คำนึงถึงคุณธรรมก็จะ กลายเป็นการสร้างปัญหาให้กับสังคม และประเทศชาติในที่สุด (อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา, 2550) ด้วยเหตุผลดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศนโยบายเร่งรัด การปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงความสามัคคีสันติวิธีวิถี ชีวิตประชาธิปไตยโดยกำหนดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการเพื่อปลูกฝังให้เด็กไทยมีคุณธรรมด้าน ความประหยัดความซื่อสัตย์ความมีวินัยความ สุขภาพความสะอาดความสามัคคี และความมี น้ำใจ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) ดังนั้นผู้เรียนซึ่งถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มี คุณค่ายิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะผู้เรียน จะพัฒนาระดับคุณธรรม จริยธรรม รู้คิด และ เลียนแบบสิ่งที่ดี และแบบอย่างการประพฤติ

ปฏิบัติในทางที่ดีได้นั้นก็ต้องอาศัยโรงเรียนเป็น ผู้ปลูกฝังแบบอย่างที่ดี เนื่องจากผู้เรียนในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นวัยของการ วางรากฐานด้านบุคลิกภาพ และเป็นวัยที่มีการ พัฒนาการทุกด้านการปลูกฝังคุณธรรมให้กับ นักเรียนสิ่งสำคัญในการสอนคุณธรรมต้องให้ ความสำคัญกับความถูกต้องความซื่อสัตย์และ ความสุขหลักสูตรการพัฒนาคุณธรรมที่มี ประสิทธิภาพควรเน้นการบูรณาการมากกว่า การแยกสอนและสร้างสถานการณ์ให้นักเรียน ได้มีโอกาสได้อภิปรายเกี่ยวกับคุณธรรมเป็น การช่วยส่งเสริม และพัฒนาคุณธรรมให้กับ นักเรียนโดยเป้าหมายการพัฒนานักเรียนต้อง มุ่งเน้นความรู้และคุณธรรมไปพร้อม ๆ กัน ซึ่ง ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในเด็กผู้บริหาร สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการ จัด การศึกษา หรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนด้าน อื่น ๆ ทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและ สติปัญญา ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเป็นคนเก่งและมี ความสุขรู้จักแยกแยะว่าอะไรควรทำอะไรไม่ ควรทำและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข ฉะนั้นโรงเรียนจึงเป็นแหล่ง อบรมสั่งสอนและเสริมสร้างคุณธรรมแก่เด็ก

จากงานวิจัยของวาลีนุคซี (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม, 2551 อ้างอิงจาก Larry Nucci, 1997) ความสำคัญต่อการสร้างเสริมคุณธรรมในเด็ก จะต้องมีการพัฒนาเด็กโดยใช้กิจกรรมสำหรับพัฒนาเด็ก เพราะเด็กเป็นวัยอยู่ในช่วงของการเริ่มต้นพัฒนาในทุกด้าน เด็กเรียนรู้ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว การคิดที่เป็นรูปธรรมก็จะช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ความเป็นเหตุผลด้วยความคิดทางด้านจริยธรรมว่าเป็นสิ่งที่พัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ได้และผู้ใหญ่เป็นผู้มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรมของเด็กจะยึดกฎเกณฑ์ที่ได้จากผู้ใหญ่ในการประพฤติปฏิบัติตามส่วน ดังนั้นบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน จึงควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม การปลูกฝังคุณธรรมให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพโดยเฉพาะคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาอย่างสูงสุดเติบโตเป็นคนดีมีความรู้และอยู่ดีมีความสุขด้วย ซึ่งสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานทางการศึกษาหนึ่งในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้มีการนำนโยบายการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการมาประกอบบนนโยบายในด้านการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดและมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง แต่ในการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมขั้นพื้นฐาน 8 ประการ ดังกล่าวยังไม่มี

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมขั้นพื้นฐาน 8 ประการ ให้กับนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งเป็นมุมมองหรือทรรศนะของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างแท้จริง ซึ่งที่ผ่านมาอาจทำให้ผลการประเมินโดยมุมมองของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครเพียงอย่างเดียวไม่มีความถูกต้องสมบูรณ์หรือตรงกับสภาพที่แท้จริงเท่าที่ควร จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในทัศนคติของครูสังกัดโรงเรียนเครือข่ายที่ 73 สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ที่มาจากมุมมองของครูที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม 8 ประการ ให้กับนักเรียนซึ่งมีการปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้บริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในทัศนคติของครู สังกัดโรงเรียนเครือข่ายที่ 73 สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร โดยมุ่งศึกษาจากมุมมองของครูในสถานศึกษาในสังกัดเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับผู้บริหาร ครูและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารจัดการและจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการพัฒนาการและเหมาะสมในการปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ 1) ด้านความขยัน 2) ด้านความ

ประหยัด 3) ด้านความซื่อสัตย์ 4) ด้านความมีวินัย 5) ด้านความสุภาพ 6) ด้านความสะอาด 7) ด้านความสามัคคี และ 8) ด้านความมีน้ำใจ เพื่อให้ให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ที่สูงยิ่งขึ้นในการนำหลักวิธีการไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและ เป็นวิธีหนึ่งในการส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตนเอง เต็มศักยภาพ และวางรากฐานการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก นอกจากนี้ ยังช่วยให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี ของสังคมสามารถคิดและแก้ปัญหาได้ เหมาะสมกับวัยและที่สำคัญ คือ เป็นผู้มีความรู้คุณธรรมจริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม อันจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนและความสงบสุขของชุมชนและสังคมในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในทัศนคติของครู สังกัดโรงเรียนเครือข่ายที่ 73 สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม

พื้นฐาน 8 ประการ ในทัศนคติของครู สังกัดโรงเรียนเครือข่ายที่ 73 สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ตำแหน่งหน้าที่ครู และประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา ประกอบด้วย คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความมีน้ำใจ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครู ในสังกัดโรงเรียนเครือข่ายที่ 73 สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 186 คน จำแนกเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 40 คน และครูผู้สอน จำนวน 146 คน ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 144 คน จำแนกเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 36 คน และครูผู้สอน จำนวน 108 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (ประยูร อาษานาม. 2543, อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan, 1992)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

สถานภาพของครู ประกอบด้วย
1. ตำแหน่งหน้าที่
1.1 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
1.2 ครูผู้สอน
2. เพศ
2.1 ชาย
2.2 หญิง
3. ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา
3.1 น้อยกว่า 10 ปี
3.2 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่
1. ด้านความซื่อสัตย์
2. ด้านความประหยัด
3. ด้านความซื่อสัตย์
4. ด้านความมีวินัย
5. ด้านความสุภาพ
6. ด้านความสะอาด
7. ด้านความสามัคคี
8. ด้านความมีน้ำใจ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารงานวิจัย และแนวคิดเกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในทัศนคติของครู สังกัดโรงเรียนเครือข่ายที่ 73 สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร มาวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (documentary research) ประเด็นสำคัญ ๆ เพื่อหาปัจจัยหรือวิธีการต่าง ๆ

สรุปผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในทัศนคติของครู สังกัดโรงเรียนเครือข่ายที่ 73 สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุด ($\bar{X} = 4.71$) คือ ด้านความซื่อสัตย์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.61$) คือ ด้านความสะอาด

2. ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในทัศนคติของครู สังกัดโรงเรียนเครือข่ายที่ 73 สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ตำแหน่งหน้าที่ครู และประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในทัศนคติของครู จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความประหยัดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05

4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการใน

ทัศนคติของครู จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของครู โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความประหยัด และด้านความสะอาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

5. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในทัศนคติของครู จำแนกตามประเภทการปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสุภาพ ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในทัศนคติของครู สังกัดโรงเรียนเครือข่ายที่ 73 สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีการปฏิบัติระดับสูงสุด คือ ด้านความขยัน รองลงมา คือ ด้านความซื่อสัตย์ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านความสะอาด

1.1 ด้านความขยัน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นเช่นนี้ เพราะผู้บริหารมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าทีการงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทนไม่ทอดทิ้งเมื่อพบอุปสรรคแก้ปัญหาจนเกิดผล

สำเร็จตามความมุ่งหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของสำราญ เพ็ญภักดี (2549) ให้ความหมายความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ของการวิจัยว่า หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ด้านการศึกษาเล่าเรียนการปฏิบัติงานของตนเอง และการช่วยเหลือครอบครัวและโรงเรียน โดยแสดงความตั้งใจ ใส่ใจ มีความมานะ พยายาม กระตือรือร้น มุ่งมั่น อดทน ทุ่มเท ไม่ทอดทิ้งต่ออุปสรรคการปฏิบัติงานมีความต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมาย

1.2 ด้านความประหยัด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการคิดวิเคราะห์ก่อนตัดสินใจเลือกซื้อสิ่งต่าง ๆ และผู้บริหารมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนสิ่งของตามความจำเป็น สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชิตา สุกิจปาณีนิจ (2547) การประหยัด หมายถึงการรู้จักใช้ทรัพย์สินและทรัพยากรทั้งส่วนตัวและส่วนรวมตามความจำเป็น ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด

1.3 ด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ มีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ของตนและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ มีความประพฤติตรง ไม่เอินเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม จริใจต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ และตรงต่อเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาวณา กิตติสาโร (2546) ที่

ศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความรับผิดชอบส่งผลซึ่งกันและกันกับความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ส่วนปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์

1.4 ด้านความมีวินัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อร่วมมือกันในการส่งเสริมวินัยนักเรียน ซึ่งผู้บริหารได้แสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาและส่งเสริมวินัยนักเรียน โดยสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของวิวัฒน์ อัสวานิชย์ (2523) ที่พบว่า ความมีวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์มีความสัมพันธ์กันทางบวก ซึ่งแสดงว่าเด็กที่มีความมีวินัยในตนเองสูงจะมีความซื่อสัตย์สูงไปด้วย เช่นเดียวกับตัวแปรความรับผิดชอบต่อที่มีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ มีการดำเนินการในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนของผู้บริหารการศึกษา

1.5 ด้านความสุภาพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารมีการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานการณ์และโอกาสอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมเพื่อประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีมารยาทดีเด่นตามแบบวัฒนธรรมไทย ซึ่งผู้บริหารได้การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานการณ์และโอกาสอย่างสม่ำเสมอ และ

ประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีมารยาทดีเด่นตามแบบวัฒนธรรมไทย เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตนอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของกมล รอดคล้าย (2556) ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการส่งเสริมให้มีการฝึกมารยาทและการปฏิบัติตนในสังคมให้แก่นักเรียนโดยที่ครูภาษาไทยมีบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยในด้านการจัดกิจกรรมการเรียน

1.6 ด้านความสะอาด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพกายและใจของนักเรียนเอง พร้อมทั้งดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีสุขภาพดีเป็นประจำทุกปี สอดคล้องกับงานวิจัยของประพันธ์ สุปินตา (2545) ได้ศึกษาเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมจริยศึกษาของโรงเรียนพุทธิโสภณ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์ในการให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน การเรียนการสอนทุกวิชาให้มีการสอดแทรกจริยธรรม มีการจัดโรงเรียนให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังจริยธรรม มีการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น การนั่งสมาธิ การรักษาความ

สะอาด การอบรมจริยธรรมที่โรงเรียน และการทำกิจกรรมหน้าเสาธง อันเป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมให้แก่ผู้เรียนในโรงเรียน ความสำคัญของการปฏิบัติธรรม และด้านการตระหนักในคุณค่าและศรัทธาในพระพุทธศาสนา

1.7 ด้านความสามัคคี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารมีการส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติตนตามแบบวิถีประชาธิปไตยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีนักเรียนได้แสดงพลังสามัคคีเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยกับสุวิทย์ สุขหมั่น (2546) ศึกษาผลการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรม ความสามัคคี ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีการพัฒนาการทางพฤติกรรมจริยธรรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

1.8 ด้านความมีน้ำใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้เสียสละทรัพยากรส่วนตัว เพื่อสร้างสาธารณประโยชน์ตามควรแก่ฐานะ และผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เป็นผู้มีจิต

อาสา เป็นผู้เสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวม เป็นที่ตั้งอย่างสม่ำเสมอ การประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่เป็นผู้ที่มีจิตอาสาดีเด่น สอดคล้องกับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546) ได้ให้ความหมายว่า “น้ำใจ” คือ ใจแท้ ๆ ใจจริง ความจริงใจ เช่น เห็นน้ำใจ นิสัยใจคอ เช่น น้ำใจพ่อ น้ำใจแม่ ความเอื้อเฟื้อ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ควรจัดให้มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในแต่ละด้านอย่างสม่ำเสมอ และเน้นการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจริงกับตัวนักเรียน เช่น การสอนจริยธรรมต้องให้เด็กมีการปฏิบัติจริงในการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ต้องมีการดำเนินการในลักษณะเป็นกิจกรรม และมีการส่งเสริมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญและคำนึงถึงเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในทัศนคติของครู

สังกัดโรงเรียนเครือข่ายอื่น ๆ ใน กรุงเทพมหานคร คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดโรงเรียนเครือข่ายอื่น ๆ ใน กรุงเทพมหานคร

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริม

เอกสารอ้างอิง

- กมล รอดคล้าย. (2556). การศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมไทยในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดาวณา กิตติสาโร. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มเจ้าพระยาโดยใช้วิธีวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงคาโนนิคอล. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประพันธ์ สุปินดา. (2555). การศึกษาเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนจริยศึกษาของโรงเรียนพุทธโสภณจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ประยูร อาษานาม. (2543). คู่มือการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัชชิตา สุกิจปาณีนิจ. (2547). การศึกษาพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายของบริษัทชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วิวัฒน์ อัสวานิชย์. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาแผ่นดินเชิงคุณธรรม. (2551). เรื่องเด็กและเยาวชนสังคมมีคุณค่าจากต้นกล้าคุณธรรม. กรุงเทพฯ: ศูนย์คุณธรรม.

- สุวิทย์ สุขหมั่น. (2546). ผลการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา.
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). การพัฒนาคุณธรรมสำหรับเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: โรง
พิมพ์การศาสนา.
- สำราญ เพ็ญภักดี. (2549). คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1. กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร.
- อาจอง ชุ่มสาย ณ อยุธยา. (2550). คุณธรรมนำความรู้รูปแบบการเรียนการสอนบูรณาการ
คุณค่าความเป็นมนุษย์. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.